tiedotus@diabeteshoitajat.fi
www.diabeteshoitajat.fi

Diabeteshoitajat ry:n jäsenkirje 2/2025

Kiitos kaikille koulutuspäiville osallistuneille!

Diabeteshoitajien 40-vuotisjuhlavuoden koulutuspäivät ovat nyt takanamme, ja haluan sydämestäni kiittää jokaista osallistujaa, asiantuntevia luennoitsijoita sekä kaikkia yhteistyökumppaneitamme, jotka mahdollistivat tämän merkityksellisen ja inspiroivan tapahtuman!

- puheenjohtaja -

Koulutuspäiville saimme yhteensä 24 stipendiä.
Kiitos: Abbott, Medtronic, Nordic Infucare, Novo Nordisk, Rubin Medical ja Ypsomed.

Tässä muutamia stipendien saajien palautteita päivistä:

"Diabeteshoitajapäivien yhteishenki vahvisti identiteettiäni diabeteshoitajana ja motivoi kehittymään työssäni."
"Sain paljon ajattelemisen aihetta varsinkin syömishäiriön ja diabeteksen yhteydestä toisiinsa."
"Toivottavasti saamme osallistua vastaisuusdessakin ja esimiehemme ymmärtävät tällaisten päivien merkityksen työlle."
"Näytteille asettelijat olivat mielenkiintoisia ja käytin paljon aikaa kiertelemällä ja keskustelemalla firmojen esittelijöiden kanssa."
"Oli todella ihanaa, että stipendin saajia oli runsas joukko, sillä hyvinvointialueet ovat karsineet koulutuksista paljon ja rajoittavat mahdollisuuksia osallistua koulutuksiin."
"Hoitajapäivät koin myös ns. työhyvinvointina, ihanaa kun järjestetään vain hoitajille ja rennolla meiningillä."
"Olen hyvin kiitollinen stipendin myötä saadusta mahdollisuudesta osallistua Diabeteshoitajapäiville, joilla en ole koskaan aiemmin ollut! 🌸"

Ensi vuonna tapaamme taas Tampereella! Päivien suunnittelu on jo alkanut. Tiedotamme sivuillamme koulutuspäivistä myöhemmin syksyllä.

Jäsenemme haki ja sai stipendin rahoittaakseen koulutusmatkaansa. Lue stipendinsaajan Päivi Strömsholmin matkakertomus keväiseen Amsterdamiin diabetesteknologian kongressiin ATTD:hen (Advanced Technologies & Treatments for Diabetes) sivuiltamme tästä.
Kannattaa muistaa, että jäsenemme voivat hakea apurahoja tai stipendiä oman diabetesosaamisen vahvistamiseen ja kehittämiseen!

Seuraavilla sivuilla voit lukea kokonaisuudessaan kunniapuheenjohtajamme tervehdyksen 40-vuotiaalle yhdistyksellemme:

Diabeteshoitajat ry

tiedotus@diabeteshoitajat.fi
www.diabeteshoitajat.fi

Sydämelliset onnittelut 40 vuotiaalle Diabeteshoitajayhdistykselle!

Enpä olisi uskonut, kun 23.04.1985 järjestimme yhdistyksen perustamiskokouksen, että 40 vuoden kuluttua pääsen onnittelemaan rakasta yhdistystämme, sen jokaista innokasta diabeteshoitajaa, jotka tekevät tuiki tarpeellista ja arvokasta työtä. Erikseen vielä onnittelut ja työn ilon toivotukset yhdistyksen hallitukselle! Myös Kiitos mukana oleville lääke- ja välineyhdistysten edustajille. Olen aina sanonut, että tarvitsemme toisiamme.

1976 ilmestyneessä Valtion sokeritautitoimikunnan mietinnössä määriteltiin mm. diabeteshoitajan tehtävä, sekä suositeltiin diabeteshoitajan toimen perustamista keskussairaaloihin ja terveyskeskuksiin. Diabeteshoitajan tehtävänä on varsinaisen potilasohjauksen lisäksi hoidonohjauksen koordinointi, hoitohenkilökunnan koulutus, opetusmateriaalin tuottaminen ja tutkimustyö. Diabeteshoitaja tukee diabeetikkoa ja ohjaa valmiuteen lääketieteellisen hoidon toteuttamisessa hänen jokapäiväisessä elämässään.

Lääketieteellisen tutkimuksen valtaisa kehitys oli diabeteshoitajien työlle suuri haaste ja edellytti jatkuvaa ammattitaidon kehittämistä. Tämä nousi esiin myös kursseillamme Diabeteskeskuksessa, tiedon jano ja-puute oli silloin huutavaa. Myöskin se, kuinka yksin diabeteshoitaja tekee työtään ilman työparia, oli tavanomaista. Näitä ajatellen hoitajien kurssilla joulukuussa 1984 otin puheeksi mahdollisen yhdistyksen perustamisen. Se sai niin innostuneen vastaanoton, että jo muutaman kuukauden kuluttua olikin yhdistyksen perustava kokous, 23.4.1985. Rekisteröidyn yhdistyksen perustaminen oli ainoa mahdollisuus, koska Diabetesliiton- ja Tehyn alaisuuteen emme päässeet.

Keskeistä yhdistyksen toiminnassa tulisi olemaan ammatillisen täydennyskoulutuksen järjestäminen ja samalla tarjota mahdollisuus ammatti-identiteettiä vahvistavaan kanssakäymiseen. Tulisimme toimimaan yhteistyössä Suomen Diabetesliiton kanssa, olihan yhdistyksen kotipaikka Tampere.

tiedotus@diabeteshoitajat.fi
www.diabeteshoitajat.fi

Koulutuspäiviä järjestimme pitkään kaksi kertaa vuodessa, keväällä kaksipäiväiset päivät, ja syksyllä yksipäiväinen koulutuspäivä, jolloin päivillä oli tietty teema, mm. tyypin 2 diabetes, liikunta, ruokavalio jne. Päivien järjestelyt hoidettiin pitkään käsityönä, ilmoittautumiset vastaanottaen, ja päiviin liittyvät järjestelyt hoitaen. Rahatilanteen vuoksi ei ollut mahdollisuutta antaa päiviä ammattilaisten hoidettaviksi.

Yhdistyksen tarpeesta kertoo se, kun ensimmäisille koulutuspäiville Matinkylässä Espoossa osallistui suuri osa silloisesta 300 jäsenestä. Koulutuspäiviä järjestimme ympäri Suomea Kittilästä ruotsinnlaivoille. Kittilän päivistä muistan yhden hauskan yksityiskohdan: Helsingistä eräs lääkeyritys toi hoitajia bussilla Leville. Tein ilmoittautuneista listaa muistaakseni käsin kirjoittaen, mistä ja mihin aikaan bussi ottaa kyytiin kunkin lähtijän. Joku hoitajista odotti bussia klo. 03.00 huoltoasemalla Oulun lähistöllä.

Varsinkin yhdistyksen perustamisen alkuaikoina teimme yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa ravitsemusterapeuteista kouluterveydenhoitajiin, jalkojenhoitajiin ja liikunnan asiantuntijoihin. Diabetesliiton lisäksi hyvin tärkeinä yhteistyökumppaneina olivat lääke- ja välineteollisuuden edustajat, tarvitsimme välttämättä toisiamme. Hoitovälineiden- ja uusien insuliinien markkinoilletulo ja kehittyminen oli näinä aikoina valtaisaa, uutta tietoa ja osaamista vaadittiin jatkuvasti. Myös yritysten taloudellinen tuki oli merkittävä, emme olisi saaneet Diabeteslehteä, elleivät lääke- ja välineyritykset olisi kustantaneet lehteä vuosikausia. Kiitos siitä vieläkin.

Diabeteshoitajien postituksen alusta pitäen on hoitanut ja kustantanut Diabetesliitto. Myöhemmässä vaiheessa Diabetesliitto järjesti "kosintakokouksen", ja Diabeteshoitajien yhdistyksestä tuli yksi Diabetesliiton ammatillisista jäsenyhdistyksistä. Tämän jälkeen Diabeteslehti ja Lääkäriliite ovat kuuluneet jäsenetuna hoitajille.

80-luvusta lähtien diabeteksen hoito on kehittynyt siivillä. Silloin vielä verensokeritasoa arvioitiin virtsakokeilla. Yleisessä käytössä oli Clinitest kahden tipan menetelmä, mutta käytössä oli myös erilaisia liuskoja virtsansokerin määritykseen. Ennen hoitajien yhdistyksen perustamista

insuliini annosteltiin viivoina, yksi viiva oli neljä yksikköä. Jos esim. insuliiniannosta lisättiin 1 viivalla, se oli 4 yksikköä. Elikkä kun hoitomuutoksia tehtiin, ne olivat suuria. -80 luvun alkupuolesta lähtien insuliini on annosteltu yksikköinä, ja pian tämän jälkeen Suomessa siirryttiin 40 yksikön insuliinista 100 yks/ml insuliinin käyttöön uusine yksikköruiskuineen.

Ohjaus painottui lähinnä tyypin 1 diabetekseen, vielä -80 luvun alussa tyypin 2 diabetesta pidettiin helppohoitoisena sairautena.

Tässä vaiheessa paljolti hoitomuotona oli 1pistoshoito pitkävaikutteista insuliinia aamuisin, josta sitten siirryttiin 2 pistoshoitoon, 3pistoshoitoon ja lopulta monipistoshoitoon.

Insuliinien vaikutuskäyriä piirtämällä ja täten havainnollistamalla insuliinin kaavamaista vaikutusta, hoitajat opettivat diabeetikoille, miten tulisi rytmittää syömiset ja liikkumiset insuliinin vaikutuksen mukaan. Elikkä päivän tekemisiä, ruokailua ja fyysistä rasitusta tuli sovittaa hoitoon niin hyvin kuin se oli mahdollista. Elämää piti sovittaa hoitoon, juuri päinvastoin kuin nykyisin on mahdollista.

Koko -80 luku ja sen jälkeinen aika on ollut diabeteksen hoidon kehityksen aikaa. V.-83 tuli ensimmäinen insuliinikynä käyttöön, insuliinin pistäminen helpottui silminnähden. Käyttöön tuli jatkuvasti uusia verensokerimittareita, insuliinikyniä, uusia insuliineja ja insuliinipumppujakin alkoi olla käytössä. Hoidonohjauksessa tärkeänä osana painottui kotiseuranta, josta silloin puhuttiin. Monipistoshoidon- ja uusien insuliinien kehityksen ja käyttöönoton myötä, diabeteksesta alkoi yhä enemmän tulla omahoitoinen sairaus. Verensokeri seurannan ja tulosten tulkinnan avulla diabeetikko pystyi tekemään itse hoitomuutoksia. Diabeteksen hoito helpottui kaikilta osin, niin ruokavalion, liikunnan, erityistilanteiden, kuin esim. sairauspäivien hoitamisen kohdalla. Mutta vaan helpottui.

Vaikka lääketieteen kehitys ja tekniset valmiudet hoitamisessa olivat tulleet hoidon tueksi, ne vaan helpottivat hoitoa. Henkisen tuen tarve ohjauksessa on aina ollut merkittävä, sitä tarvitaan jatkuvasti, ja sitä tulee korostaa. Tässä diabeteshoitajan työ korostuu.

tiedotus@diabeteshoitajat.fi
www.diabeteshoitajat.fi

Diabeteshoitaja on diabetestyöryhmän keskeinen henkilö, tuki ja kannustaja diabeetikolle. Hänellä on olka mihin nojata, hän on korvana, lohtuna, sylinäkin. Diabeteshoitajilla työssään on pitkä perinne. Heillä on korkeatasoinen erikoiskoulutus, he ovat aktiivinen itsensä kehittäjä-kouluttajaryhmä. Heillä on korkea työmoraali, vastuuntunto ja motivaatio. Diabeteshoitaja on kehittynyt itsenäiseksi hoitotyön asiantuntijaksi, joka on asettanut työlleen korkeatasoisia laatuvaatimuksia. Moni diabeteshoitaja on rohkaistunut mittaamaan työnsä tuloksia tutkimuksen avulla.

Vertaistuen merkitystä diabeteksen hoidossa korostaisin. Työurani aikana olen nähnyt diabeteksen läheltä, äitinä, mummona, hoitajana.. Vertaistukiryhmissä olin aktiivisesti mukana, se oli yhtä hyvin saamista kuin antamistakin. Kun kolmas lapsenlapseni sairastui diabetekseen, samana iltana meillä sattui olemaan diabeetikkolasten isovanhempien tapaaminen. Suuri suru asui sisällä, kun kävin sairaalassa lapsenlapseni luona, omalle surulle ei voinut antaa valtaa. Tullessani sieltä isovanhempien ryhmään, mummon tunteille oli tilaa. Yhdessä muisteltiin tarinoitamme, itkettiin, naurettiinkin. Kaikki ymmärsivät. Tuntui kuin kultaisten siipien havinaa olisi ollut kaikkialla. Tällaisessa tilanteessa koulutus ja ammattitaito eivät ole ratkaisevia.

Järjestötoiminnan puolesta puhumista täytyy ylläpitää ja korostaa. Sen ensiarvoinen toiminta ei saisi hiipua, loppumisesta puhumattakaan. Sote asettaa isot haasteet diabetestyölle, mutta sitä se ei saa horjuttaa.. Nuoruustyypin diabetes vaatii jatkossakin diabeteshoitajan vahvaa panosta hoidonohjauksessa, mutta aikuistyypin diabetes on jo vuosikymmeniä todettu vakavaksi sairaudeksi, se vaatii oman osaamisensa ja panoksensa. Yhä nuoremmat, jopa lapsetkin sairastuvat aikuistyypin diabetekseen. Sairauden ennaltaehkäisemiseksi, mitkä ovat ne kanavat, mihin diabeteshoitajat voisivat vaikuttaa? lasten- ja nuorten kohdalla esimerkiksi kouluterveydenhuoto?

Diabeteksen hoito ei ole valmis, Diabeteshoitajia tarvitaan!
40 vuotta uranuurtavaa työtä! Onnea ja iloa tärkeään työhönne!

Eeva Autio, seniori diabeteshoitaja
yhdistyksen kunniapuheenjohtaja

tiedotus@diabeteshoitajat.fi
www.diabeteshoitajat.fi

Hyvää kesää jäsenille toivottaen!

Jäsenkirje liittenä luettavaksi

Diabeteshoitajat ry:n hallitus

Johanna G., Stella, Niina, Johanna H.,
Carita, Seija, Marjaana, Sanna ja Anne

Diabeteshoitajat ry